

Szeminárium az erdészeti környezeti nevelők részére

Németország Szövetségi Köztársaság Környezeti, Természeti és Reaktorbiztonsági Minisztériuma támogatásával, a Német Erdőbarát Ifjúsági Nevelő Alap segítségével, e szervezetben belülről Roland Migende erdőmérnök, a Német Erdőbarát Ifjúság Észak-Rajna-Westfália tartománya vezető erdésze kezdeményezésére a magyar Országos Erdészeti Egyesület április 9-től egy hetes szemináriumot tartott.

A szemináriumon a kezdeményező német szervezet Roland Migende úr vezette delegációján kívül 25 magyar erdészeti természet- és környezetvédelmi kommunikátor és erdőpedagógus vett részt és látogatott meg erdei iskolákat, az erdőbarát ifjúság magyar nemzeti alapantervben foglaltakat kiegészítő oktatását és nevelést szolgáló erdei kulturális központokat, erdei ifjúsági tábortokat.

A rendkívüli érdeklődéssel kísért szeminárium ülészaka módot adott az erdészeti kommunikatori feladatok helyzetének széleskörű áttekintésére, az európai és világméretű irányzatok, valamint a kilátások és megvalósítási lehetőségek megismerésére.

„A nevelés és az oktatás nem arra szolgál, hogy színültig töltse az emberi elmét – akár egy hordót –, hanem, hogy lámpásokat gyújtson, amelyek maguktól égnek tovább!”

Mielőtt hozzákezdene a 4 nap eseményeinek ismertetéséhez, közli pár gondolatot abból a szemléletből, ami ezt a szemináriumot elindította.

Embirtársaink többsége szimpátiával tekint az erdőre, többnyire talán bennünket, erdészeket is beleértve, még ha gyakran a közhelyekben gondolkodókat hallva kételkednünk is kell ebben.

Az emberek nagy része mindig is a természet összességének tekintette az erdőt. És aligha akad ennél alkalmasabb életközösség a természet közvetlen megtapasztalására. A tisztán természettudományos ismeretek túl közvetlen esztétikai és emocionális élményt közvetít. Ezért ideális helye a környezeti nevelésnek. A gyermekkori élmények döntően meghatározzák az erdőről alkotott képet. Így a gyermeki lélek megfoghatósága, az átélt, élményekkel kiegészített ismeretanyag szemléletes átadásában rejlik.

Nekünk erdészeknek a természethez fűződő gyakorlati tapasztalatunk, valamint a természettudomány számos ágába való betekintésünk révén vállalnunk kell a feladatot, hogy az erdei oktatás révén minél több gyermeket juttassunk egy olyan

ismeretanyaghoz, aminek hiányában, mint majdani felnőtt, talán nem lesz képes összegezni emberi cselekvését a természet törvényeivel, hogy visszaállhasson egy egészséges természet-ember viszony.

Nem elhanyagolható, de számunkra azonos jelentőségű az a tevékenység, amit erdészeti kultúránk terjesztése terén tud tenni az erdei oktatás.

Ezen oktatási forma során semmi esetre sem kell versenybe szállnunk az iskolákkal és más tudományos intézményekkel. A közvetlen találkozás az erdővel és szakmánkkal, az így nyert tapasztalatok sokkal inkább arra szolgálnak, hogy kiegészítsék, bővítsék és mélyítsék az oktatási intézmények által nyújtott ismereteket.

Sajnos ezidáig meglehetősen elhanyagoltuk ezt a lehetőséget. Éppen ezért fontos, hogy – a növekvő érdeklődésnek megfelelően – kellő figyelmet szenteljünk végre hivatásunk ezen izgalmas és felelősségteljes tartományának. Az erdővel való napi kapcsolatunk révén, mi erdészek, rendelkezünk mindazon hiteles ismerettel és lehetőséggel, ami ahhoz szükséges, hogy tapasztalatainkat az erdő színeinél között tudjuk átadni a nagyközönségnek. Például mutatva, legyen ez szemlélet közvetítője az erdész társadalom, és éljünk e lehetőséggel!

A szeminárium négy napjának eseményei kronológiai sorrendben az alábbiak szerint zajlottak:

Megjelent résztvevők száma 33 fő.

Első nap

– Indulás Budapestről Kecskemétre. Budapestről való indulásunkat követően az utazási időt kihasználva Rakonczay tanár úr előadását hallhattuk a hazai természetvédelem helyzetéről.

Kecskeméten Schmotzer András, az OEE elnöke köszöntötte a Szeminárium résztvevőit és megnyitójában hangsúlyozta az erdészeti környezeti nevelés mind társadalmi, mind szakmapolitikai jelentőségét.

A megnyitót követően a nap folyamán a következő előadások hangzottak el:

– Roland Migende részéről: Az erdészeti szakemberek kiemelt szerepe és részvétele az ifjúság környezeti nevelésében.

– Rakonczay Zoltán tanár részéről: A környezeti nevelés módszerei.

– Dr. Tóth Károly erdőmérnök részéről: Ifjúsági táborok a KNP területén. Természeti védelmi területek, nemzeti parkok.

Második nap

– Indulás a szarvasi arborétumba. A látogatás témája az arborétum megtekintésén túl a tájismereti és tájészítéikai foglalkozások helyszínének vizsgálata. A téma ismerője, ismertetője és vezetőnk mindenre kiterjedő, magával ragadó előadásmódjával dr. Sipos András erdőmérnök volt.

– Következő állomásunk a Körös-Marosvidéki Természeti védelmi Igazgatóság, ahol Tirják László igazgató engedett bепillantást nyernünk munkájuk szépségeibe és nehézségeibe.

A Körös-Maros Vidéki Természeti védelmi Igazgatóság mint az ország kilencedik önálló természetvédelmi közigazgatási egységének működési területe, magába foglalja Békés megye egész területét, Csongrád megye Tiszától keletre eső területeit, valamint a Dévaványai Tájvédelmi Körzet és a Körösvölgyi Természeti védelmi Terület Jász-Nagykun-Szolnok megyébe nyúló részeit.

A nagykövet úr átadja az emléklapokat dr. Szikra Dezső főtitkárnak
(Fotó: Varga Tamás)

A szépségek közül *Szell Antal* természetvédelmi felügyelő lelkes elhivatottságtól átítatott egyéniségén keresztül kaptunk ízelítőt. spektiv segítségével dürgő tűzokokat, tájba nem illő buszunk ellenére, de segítségével több védett és fokozottan védett állatfajt figyelhettünk meg.

A nap befejező programja a dévaványai tűzokrezervátum megtekintése volt.

Harmadik nap

Úticélunk Kecskemétre a Mecseki Erdészeti Rt. új Természismereti Központja Árpádtetőn.

Az utazások „holt” idejében vezetők (*dr. Marjai Zoltánné, dr. Szőnyi László és dr. Szikra Dezső*) leleményes szervezésének köszönhetően a már működő erdei művelődési házak mutatkozhattak be. De ekkor nyúlt lehetősége mindenkinék, hogy gondolatait megossza társaival, illetve vitaindító észrevéltel legyen. A „kicsiposztos” északába nyúló beszélgetések itt váltak közkinccsé és cseréltek gazdát. Ennek köszönhetően csütörtök délelőtti fogalmazódott meg az a gondolat, ami egy új szakosztály körvonalait engedti felismerni. *Szőnyi Laci* bácsi gondolatait szabatosan idézve: „Alkotóelemei vagyunk egy olyan *kalácsnak*, amibe minden jó együtt van a mazsolától a dióig, önmagában is csodálatos mindegyik íz, de csak ezek harmóniájának megteremtésével válik élvezhetővé – eladható egységé...”

A Mecseki Rt.-nél mint házigazdánk, *Káldy József* vezérigazgató, *Papp Kálmán* erdészeti igazgató, *Adorján Rita*, a TIK vezetője kalauzoltak bennünket.

A program témája a központ létesítésének szükségessége, felszereltsége, tantervez kapcsolódó foglalkozások, programok, a központ tevékenységének bemutatása. A hangulatosan berendezett és színes programokat kínáló létesítmény üde színlója lehet az erdészeti kultúra terjesztésének. Erdész szívünket kevésbé melegeitette a kemény, hosszú tél nyomait viselő hó-törőit hegyoldalak látványa, ami igen nagy feladat elé állítja az erdészet dolgozóit. Földrajzi adottságaik révén változatos faállománytípusok díszlenek a Részvénytársaság területén. Értéküket különösen emeli, hogy 78%-ban őshonos fajfajtaiból álló természetes, illetve természetserű erdők alkotják.

Negyedik nap

Már Budapestről, indulás a Pilisi Parkerdő Rt. Dunakanyar Erdi Iskola, valamint a Természetvédelmi-Erdővédelmi Központba.

Vezetők: *Szentendrei Géza*, a TEK vezetője.

A természeti és történelmi adottságok lehetőségeiben gazdag tárházat fedezhettük itt fel.

A Parkerdőgazdaság által kezelt területeken összefüggő, nagykiterjedésű erdőtakaró alakult ki, amely aránylag háborítatlan állapotú. Ezen területek megővására alakultak meg a tájvédelmi körzetek, amelyek feladata a talaj, a víz és a növényzet megőrzése. Ezt segítve működik épületben is, a patak völgybe esztétikusan simuló Erdi Iskola. Felszereltségében, szemléletében, megjelenésében talán országosan is egyedülálló.

A négynapos szeminárium az Országos Erdészeti Egyesület Központi Könyvtárában tartott fogadással fejeződött be, amelyen részt vett *dr. Otto – Raban Heinichen* német nagykövét is.

Kedves szokását megőrizve *Roland Migende*, mint minden évben, az idén is az év fáját hozta magával. Most egy gyertyán esemetével érkezett. Magyarországon először az idén az év fája a *madárreserznye*. E két fát közösen ültették el a *nagykövettel* és *Schmotzer András*sal, szimbolizálva a két nép barátságát és közös célokra – talajba vetett „gyökerét” – hitét.

A fogadáson – a témában kifejtett kimagasló tevékenységükért *Schmotzer András* elnök, *dr. Szikra Dezső* főtitkár, *dr. Marjai Zoltánné* és *dr. Szőnyi László* német vendégeinktől emléklapokat vehettek át.

Kecskeméten a *Juniperus* panzióban tartott könyvkiállítás anyagát az *Aqua Könyvkiadó*, a *Calibra Könyvkiadó*, a *Falu-könyv – Cicero Kft.*, a *Park Könyvkiadó* és a *Passage Könyvkiadó* térítésmentesen bocsátotta az OEE részére.

Dósa Gyula
Erdeti Műv. Ház vezető

Gondolatok a környezeti nevelésről

Magyarországon az utóbbi években számos környezeti oktatóközpont alakult. Tematikailag különböznek egymástól, de céljuk közös: természet-környezetvédő generációkat nevelni, akik fogékonyak környezeti problémáink iránt és felelősséget érezve tevékenyen részt vesznek azok megoldásában.

Mit kell tanítani egy ilyen jellegű intézményben: Elsősorban szemléletet, amelynek fő irányvonala a környezeti érzékenység. Ezt az érzékenységet a működő iskolák főképp a természetismeret útján próbálják kialakítani. Sokan felismerték, hogy a tárgyi tudás nem elegendő. Sokkal többre van szükség – érzések és normák közvetítésére, személyes példaadásra.

Itt vetődik fel a kérdés, hogy kik tanítsanak az erdei iskolákban, környezeti oktatóhelyeken. Olyan pedagógiai érzéssel és (ideális esetben) képesítéssel rendelkező személyek, akiknek napi kapcsolata van a természettel – gyakran megtapasztalják annak csodáit – és épp emiatt szuggesztív módon képesek ezeket közvetíteni a társadalom – a gyerekek felé.

A természeti oktatás színtere a természet kell hogy legyen. Hatékonyabbá lehet tenni a foglalkozásokat erdei tanórákban, azokon belül szabadteri oktatóhelyek kialakításával. Mindenképp szükség van egy fedett, oktatási eszközökkel megfelelően ellátott teremre is, ahol kedvezőtlen időjárás esetén a foglalkozás megtartható.

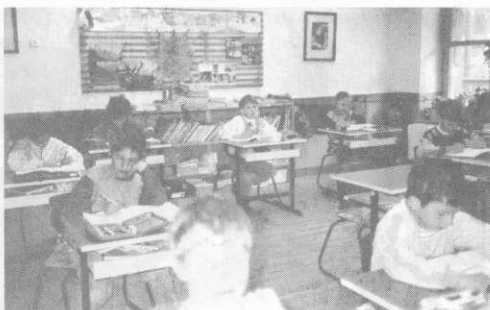
Fontos a foglalkozások pontos megtervezése is. Az oktatási anyag több szintre tagolódik:

Elsőként a természet változásait követve, az évszakok (tavasz, nyár, ősz, tél) sajátosságait figyelembe véve bontjuk szét a tananyagot.

Másodsorban életkori szakszokok szerint tagoljuk:

- óvodás
- iskolás
- középiskolás
- egyetemi–főiskolai

(Fotó: *dr. Szikra Dezső*)

• felnőtt szintű információs anyagot kell összeállítanunk.
Harmadik tagolódás az ismeretek témablokkonkénti csoportosítása:

- természetismeret
- erdőgazdálkodás.

Egy, a fentiekhez hasonló részletes bontású „tanterv” készítése több szempontból is elengedhetetlen:

A környezeti oktatóprogramot a tradicionális oktatásba be kell illeszteni. Pedagógus szempontból egy ilyen „kirándulás nézelődés” kiesett idő: elmaradt óra, tananyag stb. Ha azonban ennek a kirándulásnak programja van, előre felépített, számonkérhető. (A Nemzeti Alaptantervhez igazodó) tudásanyaghoz juttatja a résztvevőket, már hivatalos óra, melyet nem kell pótolni, sem kiegészíteni.

Az erdei iskoláknak, oktatóközpontoknak úgy biztosítható tartós megléte, ha őket hivatalos intézménnyé emeljük. Legideálisabb a miniszteriumi szintű megoldás lenne, hiszen láthatóan fontos területet vállalnak az oktatásból. Jelenleg létük főleg attól függ, meddig van ott az az egy-két lelkes személy aki pénzeket pályáz, oktat stb.

Az erdei iskola intézménye, a környezeti nevelés nem mai találmány – reformpedagógiai időkre nyúlik vissza. A súlyosbodó környezeti problémák sürgetően keltették ismét életre ezt az oktatási formát.

A tanulmányút során megbizonyosodhattunk arról, hogy a mai kezdeményezések nem csupán fellángolások, hanem komoly tudással rendelkező szakemberekből álló csapatok tevékenysége. Ebben a programban egyre nagyobb szerep jut az erdőgazdaságoknak a már meglévő erdei iskolákkal együttműködve, azokat kiegészítve saját oktatóbázisok kialakításával.

Varga Tamás
TAEG Rt.

Az erdei oktatás célja és tartalma

Az erdei oktatás az ökológiai oktatás része. Magában foglalja az embernek az erdőhöz – mint természetes, illetve az ember által használt ökoszisztémához – való viszonyát.

Ismereteket és széles körű tapasztalatokat közvetít, elsősorban a közvetlen szemlélődés és a személyes erdei élmény által. A tudás közvetítése mellett fontos szerepet szán az érzékszervi és érzelmi tapasztalatoknak is, az élményekből sugárzó különleges varázserő segítségével.

Tehát az erdei oktatás célja az, hogy felébressze, illetve elmélyítse az emberek érdeklődését, rokonszenvét és megértését az erdő és a természet iránt.

(Fotó: dr. Szikra Dezső)

Az erdei oktatás lehetőséget nyújt arra, hogy az erdőt, mint az ember által tartósan használt ökoszisztémát mutassuk be a maga történeti és mai jelentőségében. E cél érdekében ismeretünk és tudatosítanunk kell az emberekben:

- az erdő kínálta formák és érzékszervi benyomások sokszínűségét,
- valamennyi életfolyamat – beleértve a szabályozó kórforgásokat is – dinamikáját és szövetenyességét,
- az embernek a természeti folyamatoktól való függőségét,
- közös, ám ugyanakkor egyéni felelősségünket a természet iránt,
- a természet sebezhetőségét és megsebzhetőségét, de öngyógyító erejét is,
- a hosszú távú erdőgazdálkodást, mint a megújuló természeti erőforrások felelősségteljes hasznosításának példáját és
- az erdő funkcióinak sokféleségét.

Mit vár az erdőlátogató, és mit tud számára nyújtani az erdősz?

Az erdősz feladata, hogy az erdei sétavezetés során kitalálja, illetve megtudakolja az erdőlátogatók elvárásait és kívánságait.

- Ilyen elvárás lehet például:
- kontrasztélmény az ipari társadalom szokásos környezetéhez képest,
- az érintetlen, ősi természet utáni (többnyire öntudatlan) vágy,

– az, hogy az erdőlátogató bármelyik korcsoportba tartozik is megerősítve érezze az önmagáról, mint természetbarátrol, vagy a természetért rajongó emberről alkotott képet,

- a természetes életfolyamatok és összefüggések felfedezésének öröme,
- a mozgásszabadság élvezete,
- friss levegő, természeti szépségek, és az erdő csendje, kikapcsolódás,
- az, hogy konkrét tényeket tudjon meg az erdőről – az erdőszől munkájáról,
- állatok megfigyelése, és
- a játékedv kiélése (iskolai osztályok esetén: Hurrá, ma nincs sulij!)

Ezek alapján az erdősz, illetve az erdei iskolák a felismerések széles palettáját kínálhatja az erdőlátogatóknak, így például:

- az erdőben végtelenül sok a felfedezni való dolog,
- az erdő csupa szépség,
- az erdő fontos a társadalom számára,
- a természet életfolyamatai lenyűgöző, szigorú, és többnyire rendkívül összetett törvények alapján mennek végbe,
- a természetelvű erdőhasználat nem károsítja a környezetet,

(Fotó: dr. Szikra Dezső)

- az erdő szállítja nekünk a fát – e nélkülözhetetlen, és örökösen megújuló nyersanyagot,
 - az erdő veszélyben van, de felelősségteljes magatartással segíthetünk rajta.
- (A Bajor Erdészeti Minisztérium erdei oktatóanyagából.)

Erdői iskolák Baranyában

1996 első harmadában a Mecseki Erdészeti Rt. két erdei iskolát avatott működése területén. Az első, március 13-án a Pécs város belterületétől mindössze 4 km-re fekvő Árpádtetői Erdészet központjában, a hajdanai üzemi étkezdéből kialakított épületben, melyet a 31-es jelzésű helyi autóbusszjárattal könnyűszerrel lehet megközelíteni. Az iskola működtetését az *Istvándor József* igazgató által vezetett Pécsszabolcsi Általános és Speciális Szakiskola segíti.

A második erdei iskolát április 20-án avatták fel a Zselic területén fekvő, Almamellék közigazgatási területéhez tartozó Sasrétpusztán, amelyik a Szigetvári Erdészethez tartozik. Ezt az iskolát Almamellék és Sasrét között közlekedő és útközben sok élményt nyújtó erdei kisvasúttal lehet megközelíteni, melyet szintén a Mecseki Erdészeti Rt. működtet. Ezt az iskolát a *Szobotics Miklós* igazgató által vezetett Almamelléki Általános iskola patronálja.

Mindkét iskola szakmai irányítója a biológia szakos Adorján Rita tanárnő.

Az erdészeti Rt. célja az, hogy az erdei iskolákba időszakonként, saját szaktanárai vezetésével kitelepülő tanulók – az itteni tanárnő és az erdészet munkatársainak a segítségével – megismerjék az erdőt mint életközösséget, a benne élő különböző életkorú fajokot, cserjéket, lágyszárú növényeket, valamint az itt élő állatfajokat a talajlakó egysejtűektől kezdve a gímszarvasig. Szerezzenek ismereteket arról, hogy mit jelent az erdészeti gazdasági tevékenység, a faültetéstől a fakitermelésig. Végezzenek a tanulók a szabadban megfigyeléseket, vizsgálatokat, méréseket, kísérleteket, ültessenek fát, gondozzanak állatokat. Az erdő elsődleges funkciójának megismerése mellett, legyenek ismereteik a vadászatról, a vadgazdálkodásról, valamint az erdő olyan értékeiről és lehetőségeiről, amelyek közé tartozik a gomba-, a vadgyűmölcs-, a gyógynövény gyűjtés és az olyan élettanif unciók, mint pl. az emberiség számára nélkülözhetetlen O₂ termelés és a tiszta, csendes levegő biztosítása. Alakuljon ki a tanulóknak olyan érzelmi kötődés, mely természetessé teszi számukra az erdő szeretetét, megóvását. További céljuk, hogy a gyerekek olyan esztétikai élményhez jussanak, amelyek nyomán

(Fotó: dr. Szikra Dezső)

inspirációt kapnak különböző képző- és alkotóművészeti tevékenységhez.

Mind ezeket a gondolatokat az erdészeti Rt. vezérigazgatója mondta el az iskolák megnyitó ünnepségein.

Ez a fajta erdei iskola mint oktatási forma szervesen kapcsolódik az általános- és középiskolai biológia tantárgy egyes témaköréhez, valamint a földrajz oktatás bizonyos témáihoz és ezeken keresztül a természet- és környezetvédelmi neveléshez.

Mindkét helyen a legkorszerűbb audio-vizuális eszközrendszerral, szemléltető eszközökkel és könyvtárral felszerelt szaktanterem várja a tanulókat, melyet nem kevés anyagi ráfordítás árán ugyancsak az erdészeti Rt. rendezett be, szaktanárok bevonásával. Ezek a szaktanterek alkalmasak arra, hogy a természetben tartott foglalkozásokat előkészítsék, illetve az ott szerzett ismereteiket rendszerezzék, rögzítsék. Sasrétben egy erdészeti múzeumnak berendezett szobájában is tanulmányozhatják azokat az ásványokat és kőzeteket, amelyek a Zselic és a Mecsek hegység területén találhatóak, s melyekkel a természetben is találkozni fognak. Itt ismerhetik meg először a hazai fa- és cserjefajok rügygyűjteményét, a különböző fafajok törzsének kereszt- és hosszmetsetén a fás szár szilárdító alapszövetének a szerkezetét, az erdei növények természetét, a vadgazdálkodás és vadászati eszközeit és trófeáit. Ugyancsak itt ismerkedhetnek meg azzal a tudományos szakirodalommal, amely a Zselicre, mint földrajzi tájra vonatkozik, és tanulmányozhatják a vidék népi, ősi, ún. kismesterségeit, mint pl. a németluka-fai- és a Szentluka-pusztai hajdan működött üvegutak történetét.

Mindkét iskolában megismerhetik a közelben lévő Duna-Dráva Nemzeti Park legjellemzőbb adatait és a természetvédelem oltalma alatt álló legfontosabb objektumokat. Ez utóbbiak bemutatásához segítséget kaptak a Dél-Dunántúli Természetvédelmi Igazgatóságtól.

Sasrétben lehetőség van arra is, hogy egy külön teremben a tanulók munkáiból (rajzaiból, albumaiból, tablóból, gyűjteményeiből) időszakos kiállításokat rendezzenek. Így nem csak az itt dolgozó és tanuló gyerekek, hanem az idelátogatók is hasznos ismereteket szerezhetnek.

Gondolva a kisebb, óvodáskorú gyerekekre is, az épülettel szemben lévő erdei réten felállították *Szatory Győző* „Kocs díjas” fafaragó művész hintáit és játszótéri faszbrait, ahol a kisebb gyerekek is jó levegőn, kellemes környezetben tölthetnek el néhány órát.

Mind ezen oktató és nevelőmunka lehetőségének megteremtését dr. Káldy József vezérigazgató és helyettese, dr. Papp Tivadar kezdeményezte. Árpádtetőn Papp Kálmán, Sasrétben pedig Könyves Kálmán erdészeti igazgatók és munkatársaik érezték át az ügy fontosságát és hozták létre, idő, fáradság és jelentős anyagi áldozatok árán ezt a két oktatóközpontot.

A sasréti iskola megnyitó ünnepségének hallgatói előtt az Rt. vezérigazgatója megcsillantotta azt a jövőbeli tervét is, miszerint a Kárászi, a Sellyei és a Vajszlói Erdészeti területén is szeretnének kialakítani egy-egy oktatóbázist, így Baranya területén öt erdei iskolát működtethetnének és tartanának fent.

Így a Mecseki Erdészeti Rt., a Dél-Dunántúli Természetvédelmi Igazgatóság és néhány lelkes pedagógus példás együttműködése eredményezi azt a segítséget, amit Baranyában azok a pedagógusok kapnak, akik elkötelezték magukat az egyik legfontosabb nevelési terület – a természet- és környezetvédelmi nevelés – feladatainak és célrendszerének megvalósításában.

Dr. Békefi Irén

Megalakul az OEE Erdészeti Erdei Iskolák Szakosztálya

Az 1995. szeptember havi brit-columbiai erdészeti szakmai tanulmányút „buszos konferenciáján” felvetődött, hogy az erdőgazdálkodástársadalom felé történő elfogadtatása egyre sürgetőbb feladatává kell, hogy váljon az erdőgazdálkodóknak. Kanadában tanulságos példákat láthatunk, akár az információs központokra, akár a szakszerű, de a közvélemény által is érthető célirányos szórólapokra, kiadványokra, ismertetőkre gondolva.

Szóba került, hogy itthon is hatékonyan el kell indítani egy hasonló folyamatot. Az akkori ígéretnek megfelelően Sopronban 1995. október 17-én országos konferenciát szervezett a Tanulmányi Erdőgazdaság Rt. „Az erdő és erdőgazdálkodás szerepe az erdei iskolai oktatásban” címmel. Sajnos az erdőgazdálkodók kis létszámában képviseltették magukat. Talán nem ismerték fel többen, hogy az erdőgazdálkodás valós folyamatainak megismertetése, az erdő, a természet megszeretése a társadalom széles rétegeivel éppen a tanuló ifjúságon keresztül, a szülőik irányába a leghatékonyabb. Ezért is fogalmazódott meg bennünkben, hogy az erdőgazdálkodóknak nem egy „egyszerű” erdei iskolával kell foglalkozni, hiszen ezekből közel száz működik már országosan, hanem kimondottan az erdőgazdálkodó érdekeit is szolgáló erdészeti erdei iskolákat és szervezett, országos hálózatot szükséges létrehozni.

Roland Migende úr felajánlotta, ha alakul egy szervezet, akkor 1000 DM-el azonnal támogatja. Többen javasolták, hogy az OEE-nek kellene koordináló szerepet felvállalni. A továbbképzés közben többen felvetették, hogy Sopron vállaljon szerepet benne, hiszen a TAEG Rt. már szervezett e témában konferenciát, az egyedüli erdőgazdaság, melynek deklarált feladata az oktatás és Sopronban van meg leginkább a szükséges tárgyi és személyi feltételei annak, hogy szakmai irányító központtá váljék. Javaslatot tettünk *dr. Szikra Dezső főtitkár úrnak* – aki házigazdája volt a rendezvénynek –, hogy terjessze elő az erdészeti erdei iskola gondolatot az OEE elnöksége elé, hiszen a következő napokban tartja soros ülését. Az elnökség az előterjesztést támogatta és a választmányt írásban kérte fel, hogy szavazataival támogassa a szakosztály megalakulását. Remélem, mire ez az írás megjelenik, már a választmány pozitív válasza is ismert lesz.

Közben egy érdeklődő kis csoport próbálta összeállítani, mik is legyenek a főbb kritériumai és hogyan működjön az erdészeti erdei iskolák hálózata, mint szakosztály. A kérdés rendkívül nehéz, hiszen egy szakosztály időnként összejövő, azonos szakmai érdeklődésű egyesületi tagok szerveződése. Ugyanakkor az erdei iskola a Nemzeti Alapantervhez is kötődő, rendszeres (napi, heti) elfoglaltságot jelentő komoly nevelési, oktatási munkát követel, melynek megfelelő személyi, tárgyi és pénzügyi feltételeinek is meg kell lennie. Ezért is volt szükségszerű, hogy új szervezet (szakosztály) keretében kell működtetni és nem mellékes szempont, hogy az anyagi támogatás feltétele is ehhez kötődött. Ezen kívül az erdőgazdaságoknak, mint az erdészeti erdei iskolák fenntartóinak anyagi-

akban is támogatni kell a tevékenységet. Fel kell ismerni az erdőgazdálkodásban dolgozó vezetőknek, hogy ma különféle reklámokra, támogatásokra fordított összeg sokkal hatékonyabban szolgálja az erdőgazdálkodás érdekeit, ha az erdészeti erdei iskolák működtetésére fordítanak. A tanuló ifjúság és szülei a legjobb „hangszórói” lehetnek az erdőgazdálkodásnak, mely végső soron az erdő, a fa, a fa hasznosításának propagálásával egyértelmű gazdasági érdekeket is szolgál. Tulajdonképpen az erdészeti erdei iskoláknak a természet megszeretése, megismertetése mellett ez a legfőbb célja. Az erdészeti erdei iskola bemutatja az adott erdőterület és körzetének kultúrtörténeti értékeit is. Az alakuló szakosztály senki és semmiféle más hasonló értékeket magáénak valló személy vagy szervezet ellen nem irányul, kizárólag az erdőgazdálkodó részére kíván egy szellemet az erdei iskolák tartájából. Együttműködést ajánl mindenkivel, aki hasonló célokat tűzött maga elé. Az erdei iskolák palettájának sokszínűsége a tevékenység eredményességét növeli. Célzerű lenne minél több szervezet megalakítása, hiszen a ma működő erdei iskolák a tanuló ifjúság töredékét képesek fogadni.

Az OEE Erdészeti Erdei Iskola Szakosztály tagságát a korábban leírtak miatt feltételekhez célzerű kötni. Természetesen az OEE Alapszabálya szerint a rendezvények nyitottak, bármely OEE tag látogathatja azokat.

Az oktatási feladat miatt fontos, hogy írásban rögzített éves program készüljön, amely a szakosztály célkitűzéseinek megfelel és a Nemzeti Alapantervhez kapcsolódik. Az oktatáshoz szükséges bázishelyet kell kialakítani és a környezeti nevelésen jártas erdészeti szakembert is foglalkoztatni. Feltétlen meg kell oldani a finanszírozási hátteret. A programokban súlypontos helyet kell kapnia az erdőgazdálkodás bemutatásának.

A szakosztály azokat a programokat fogadja be, melyek a fenti kritériumoknak megfelelnek, ezzel jogosulttá válnak a szakosztályi védjegyet a kiadványaikon feltüntetni.

A szakosztály rendes tagjává válni egy folyamat, de a munka komolyságára, felelősségteljeségére tekintettel ezt fel kell vállalni minden résztvevő személynek és erdőgazdaságnak.

Az OEE Erdészeti Erdei Iskolák Szakosztályának alakuló ülésére a választmányi jóváhagyást követően kerül sor, reményeink szerint minél nagyobb számú résztvevővel.

A javaslattevő csoport nevében lejegyezte:

Ormos Balázs

Ballagnak a soproni erdésztechnikusok
(Fotó: *dr. Szikra Dezső*)

Ismét erdészmuzeumot avattunk

Honalapításunk 1100 éves évfordulóját méltóan ünnepelte a Kisalföldi Erdő Rt. A ravazdi Önkormányzat közreműködésével színvonalas megemlékezést tartottak, melyben a fő látványosság az Erdészet épületében megnyitott „Erdészettörténeti kiállítás” volt. Az örövendetesen szaporodó helyi erdészmuzeum egyik gyöngyszeme lett a ravazdi. A millecenáriumi ünnepséget **Balsay Endre** HCS elnök nyitotta meg. Azt követően nagyszerű előadásokat hallhattunk.

– **Dr. Király Pál:** Magyar erdészettörténeti nyomok a honfoglalás előtti időszakból

– **Németh Ferenc:** Magyarország erdőterületeinek változása 1100 év alatt

– **Dr. Szodfridt István:** A Kisalföldi erdők területének, florisztikai összetételének változása a Milleniumtól a Millecenáriumiig

– **Fülöp Éva:** A Bencés rend agrárgazdálkodása

– **Kocsis Mihály:** A Pannonhalmi apátság ravazdi erdőbirtokán folyó erdő- és vadgazdálkodás története.

A Pannonhalmi Apátság megtekintése és az arborétumi séta feleltette az időjárás roncdaságát.

Az eseményeket megelőző napon az OEE Elnöksége kihelyezett elnökségi ülést tartott a ravazdi vadászházban.

Dr. Magos László megnyitója
(Fotó: dr. Szikra Dezső)

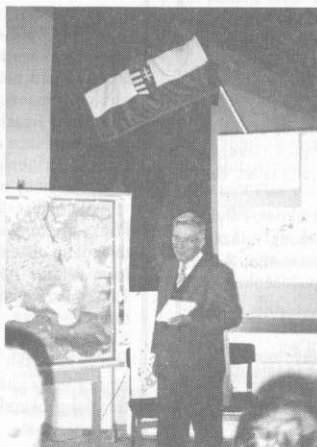

Kocsis Mihály erdészeti igazgató
(Fotó: dr. Szikra Dezső)

A ravazdi erdészek által helyreállított emlékmű

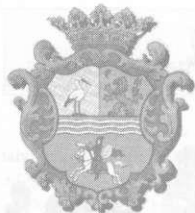

Dr. Király Pál előadását tartja
(Fotó: Dr. Szikra Dezső)

Dr. Szodfridt Istvánt hallgatjuk
(Fotó: Dr. Szikra Dezső)

NAGYSZABÁSÚ REGIONÁLIS ERDŐSÍTÉSI-FÁSI-TÁSI ANKÉTRA invitálta Jász-Nagykun-Szolnok Megye Önkormányzata, és a Nagykunsági Erdészeti és Faipari Rézsvényintársaság az érdeklődőket. A rendezvény védnökei: *Baja Ferenc* környezetvédelmi miniszter, és *dr. Lakos László* földművelésügyi miniszter voltak.

Herbály Imre megnyitója után elhangzott előadások:

Dr. Benedek Filöp államtitkár: A mezőgazdaság jövőképe és az európai csatlakozás feltételei

Dr. Orosz Sándor a Parlament Mezőgazdasági Bizottságának elnöke: A parlament szakmai törvényalkotási munkája

Dr. Kovács Mátyas Természetvédelmi Hivatal főosztályvezetője: A környezetvédelmi politika és az alternatív termőföldhasznosítás lehetőségei

Szebeni László Nefag Rt. vezérigazgatója: A Jászokúság erdőtelepítési programja.

Felkért hozzászólók:

FM EH: *dr. Balázs István*, *Köttivizig: Varga László* igazgatóhelyettes; *Tisza Klub: dr. Hamar József* elnök; ÁPV Rt. Tanácsadó Testület: *dr. Berdár Béla* voltak.

Dr. Hamar József ismertette a következő állásfoglalást:

A környezet- és természetvédő társadalmi szervezetek állásfoglalása az erdősítésről

A környezet- és természetvédő társadalmi szervezetek Országos Találkozója az erdősítésről, az alábbi állásfoglalást fogadta el:

Az erdősítés olyan beavatkozás egy régió természeti és társadalmi életébe, amely nem környezet- és természetvédelmi, gazdasági, hanem társadalmi ügy.

A szervezeteink fontosnak tartják az erdősítés fokozását, különös tekintettel annak tájrehabilitációs, természetvédelmi és természetbarát gazdaság fejlesztési vonzatára. Támogatásukról biztosítják a másik felet abban az esetben, ha az erdősítési terv és annak végrehajtása a következő kritériumokon is alapul:

1. Erdő és a faültetvény fogalmának szétválasztása.
2. Megfelelő természeti értékeket és területeket (különösen a védetteket) érintő törvényi és társadalmi elvárásoknak.
3. Olyan programot valósít meg, amely figyelembe veszi a tájhasznosítás és rehabilitáció jellegzetességeit.
4. Hozzájárul a természetközeli állományok megőrzéséhez, természetes elegyarányú, fenntartható használatú élőhelyek kialakításához. Különös tekintettel a füves élőhelyek és a homoki, illetve pusztai tölgyes állományok háborítatlanságának megőrzésére és a vízis élőhelyek pl. a hullámter, holtágak természetközeli erdőfársulásainak megőrzésére, illetve az itt található faültetvények lecserélésére.
6. Segíti a mezőgazdaságot az új természeti és gazdasági helyzethez való alkalmazkodásban.

7. Társadalmi vitára bocsátja a programot és nem zárkózik el a társadalmi ellenőrzés lehetőségétől.

8. A fentiek értelmében segíti szaktanácsaival és más együttműködési formáival az erdőtulajdonosokat.

9. A program nagyságára és várható hatására való tekintettel, minden olyan területre történő erdőtelepítéskor hatásvizsgálatot kell készíteni, amelynek nem szántóterület.

Amennyiben a program a fentiek figyelembe vételével történik, úgy azt támogatjuk és nincs kifogásunk a természetvédelem szempontjából semleges, a szántóföldi területeken létesítendő erdősítésekkel és faültetvényekkel szemben.

A szervezetek figyelemmel kísérik a program sorsát és ennek megfelelően a feltételek teljesítése esetén (1) hozzájárulnak annak társadalmi elfogadtatásához, (2) nemzetközi kapcsolataik révén támogatják a program végrehajtását.

A program nagyságára és várható hatására való tekintettel kérni fogják annak természetvédelmi hatóság felülvizsgálatát. Miskolc, 1996. március 30.

Az állásfoglalás hitelűl, az előterjesztő:

Dr. Hamar József
Tisza Klub

FELHÍVÁS

Az „Ember az Erdőért” Alapítvány 1993. évben emlékérmeket alapított az erdőgazdálkodásban és az erdőgazdálkodásért elért kimagasló egyéni szakmai teljesítmények elismerésére.

Az elismerés alapja a hosszú távú, tartamos erdőállomány gazdálkodás fenntartása és fejlesztése, az ennek érdekében kifejtett gazdálkodási, kutatási, oktatási, tervezési, felügyeleti, igazgatási, nemzetközi tevékenység lehet, életút vagy egyedi munkavégzés formájában.

Az Alapítvány minden évben pályázatot hirdet. Pályázhatnak magánszemélyek, gazdasági társaságok, intézmények, de minden esetben személyre szóló javaslattal. A pályázatok a területileg illetékes erdőfelügyelőséghez kell beküldeni 1996. július 15-ig.

Az emlékérem ünnepélyes átadására az Erdészeti és Faipari Egyetem tanévnyitó ünnepségén kerül sor.

A kitudntetések odaítéléséről a szaksajtóban tájékoztatást adunk.

„Ember az Erdőért” Alapítvány

Csillelölés 96'

A híres 1989-es csillelölés ismétlődik meg ezúttal Miskolc-Dunaújváros távon. A demonstráció célja:

– Egyrészt a műszaki felsőoktatás, s köztük kiemelten a Miskolci Egyetem helyzetére szeretnénk a közvélemény és a kormány figyelmét ráirányítani.

– Másrészt a mai magyarországi nehézipar valódi jelentőségét, és igenis létező perspektíváit kívánjuk megmutatni a közvélemény előtt.

– Harmadsorban szeretnénk a figyelmet a Dunaújvárosi Főiskolára terelni (mely a Miskolci Egyetem egyik kara) és támogatni esetleges önállósulási törekvéseit, illetve az ott folyó oktatás – köztük kiemelten a kohómérnök képzés – és természetesen a többi műszaki szak zavartalan fennmaradását.

– Szeretnénk erősíteni azt az eszmét, melyet már 1989-ben is képviselt néhány lelkes miskolci bányász hallgató, amikor egy csillét toltak el Sopronba kifejezve a két egyetem ősi gyökerekből táplálkozó összetartozását.